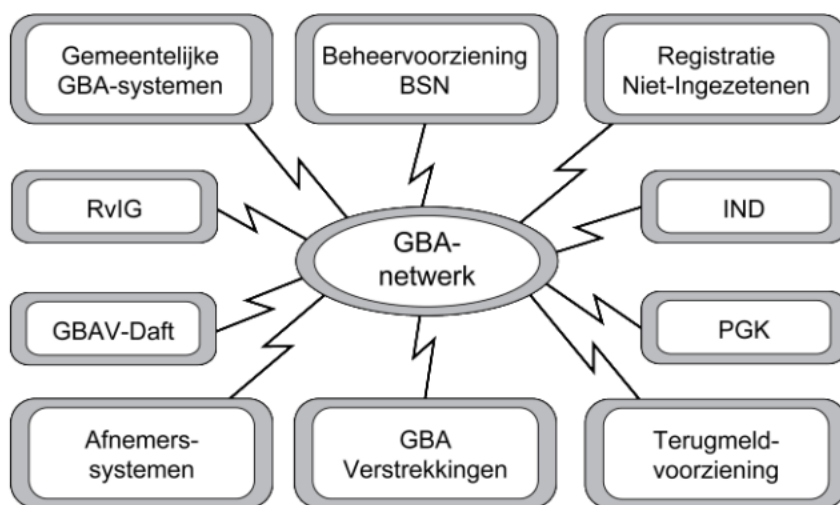

Notitie impactanalyse uitfaseren vrije berichten

Versie: 1.0

Auteurs: Edwin de Boer, Frank van Zutphen

© VNG Realisatie, Den Haag, juni 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1. Achtergrond.....	3
1.2. Onderzoeksvragen.....	4
1.3. Aanpak	4
1.4. Definitie van een vrij bericht.....	4
2. Resultaten onderzoek vrije berichten	6
2.1. Mate van gebruik van vrije berichten	6
2.2. Soorten vrije berichten	6
2.3. Waarom worden vrije berichten gebruikt	7
2.4. Processchets van het gebruik van vrije berichten.....	7
2.5. Veilige mail als alternatief: uitvoeringsconsequenties en randvoorwaarden	7
2.6. Andere alternatieven	10
3. Impact van het verdwijnen van verwijsgegevens	11
4. Conclusie	13
Bijlage A: Gesprekspartners	15

1. Inleiding

Deze notitie bevat de resultaten van de impactanalyse 'uitfaseren vrije berichten'. Hoofdstuk 1 gaat in op de achtergrond en aanpak van het onderzoek, waarbij tevens uiteen wordt gezet wat vrije berichten zijn. Hoofdstuk 2 bevat de resultaten van het onderzoek en hoofdstuk 3 kijkt specifiek naar de impact van het uitfaseren van verwijsgegevens. Hoofdstuk 4 bevat de conclusie van het onderzoek.

1.1. Achtergrond

RvIG heeft het voornemen om de huidige BRP mailboxserver uit te faseren en te vervangen door berichtenverkeer via API's. In de initiatiefbeschrijving 'Initiatief Uitfaseren Mailboxserver' van RvIG is hierover het volgende opgenomen: "Voor gemeenten, afnemers en de centrale voorzieningen van de BRP die nu nog afhankelijk zijn van het gebruik van de GBA-berichtendienst voor verschillende berichtencycli is berichtenverkeer via API's een vernieuwing die hen in staat stelt afscheid te nemen van verouderde, onveilige techniek en over te stappen op moderne interfaces die veilig werken en gemakkelijk en goedkoop te gebruiken en te onderhouden zijn. In tegenstelling tot de huidige berichtendienst is deze oplossing toekomstvast, veilig en goedkoop."

De technische migratie naar berichtenverkeer via API's staat los van de functionaliteit van vrije berichten via de BRP mailboxserver. Het uitfaseren van de BRP mailboxserver betekent daarom technisch gezien dat de optie van vrije berichten nog steeds beschikbaar is. Desondanks heeft RvIG het voornemen om gelijktijdig met het uitfaseren van de BRP mailboxserver ook de functionaliteit van het vrije berichtenverkeer te laten vervallen. RvIG heeft daarom diverse relevante partijen gevraagd om de gevolgen hiervan in kaart te brengen, zodat een afgewogen beslissing kan worden genomen. Een van de gevraagde partijen is de VNG, wij zijn specifiek gevraagd om een impactanalyse uit te voeren van de gemeentelijke uitvoeringsconsequenties van het vervallen van de functionaliteiten van het vrije berichtenverkeer (Vrije berichten Vb01). Tevens dient hierbij te worden gekeken naar in hoeverre veilige mail een realistisch alternatief is voor vrije berichten.

Tot slot dient ook de impact van het uitfaseren van verwijsgegevens meegenomen te worden. Een verwijsgegeven is een van de persoonslijst afgeleide verzameling gegevens die verwijzen naar een volgende gemeente van inschrijving. Deze verwijsgegevens zijn met de introductie van de centrale voorziening BRP-V in de optiek van RvIG overbodig geworden, daarom is RvIG voornemens om - gelijktijdig met het traject 'uitfaseren mailboxserver' - ook deze verwijsgegevens te verwijderen.

1.2. Onderzoeksvragen

Voor deze analyse zijn de volgende onderzoeksvragen gehanteerd:

- Waarvoor gebruiken gemeenten vrije berichten [via de BRP mailboxserver] en hoe vaak maken gemeenten daar gebruik van?
- Wat zijn de uitvoeringsconsequenties en de impact van veilige mail als alternatief voor het vrije berichtenverkeer [via de BRP mailboxserver]?
- Wat zijn de uitvoeringsconsequenties en de impact van het uitfasen van de verwijzingsgegevens?

Bij het bepalen van de uitvoeringsconsequenties en de impact van veilige mail als alternatief wordt onderscheid gemaakt tussen vrije berichten tussen gemeenten onderling, tussen gemeenten en RvIG en tussen gemeenten en afnemers.

1.3. Aanpak

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van december 2023 tot en met april 2024. De kern van de impactanalyse bestond uit semigestructureerde interviews met diverse gemeenten¹ (zie bijlage 1), enkele bijeenkomsten met RvIG, waarvan eenmaal in aanwezigheid van vertegenwoordigers van drie softwareleveranciers, en deskresearch op door gemeenten beschikbaar gestelde data betreffende verstuurd/ontvangen vrije berichten. Conceptresultaten zijn gepresenteerd aan de klankbord- en begeleidingsgroep. Tevens heeft de klankbordgroep de gelegenheid gehad om te reageren op het concept eindrapport. Na deze validatiesessies is de inhoud van de notitie definitief geworden.

1.4. Definitie van een vrij bericht

Er zijn *handmatige* vrije berichten die worden opgesteld en verzonden door een natuurlijk persoon, doorgaans een BRP-specialist. Het opstellen van een dergelijk bericht gaat soms aan de hand van een te selecteren standaard sjabloon, maar het komt ook regelmatig voor dat deze van a tot z geheel handmatig worden opgesteld.

Daarnaast zijn er de zogeheten *automatische* vrije berichten. De in het burgerzakendomein gebruikte softwarepakketten (IZRM en iBurgerzaken van PinkRoccade, Key2Burgerzaken van Centric, vrijBRP van Procura) bieden de mogelijkheid om geautomatiseerde vrije berichten te

¹ Bij de selectie van de gemeenten is rekening gehouden met variëteit in grootte en ligging.

(laten) versturen. Hoewel automatisch verstuurd, vereisen deze vrije berichten vanuit de ontvangende gemeente altijd een handmatige opvolging/check.

Zowel de handmatige als de geautomatiseerde berichten worden via de BRP mailboxserver worden verstuurd. Dit betekent dat – uitgaande van de huidige technische omgeving - zowel de handmatige, als de geautomatiseerde vrije berichten niet meer kunnen worden verzonden en ontvangen bij uitfasering van de BRP mailboxserver.

Detailinformatie geautomatiseerde berichten

De softwarepakketten bieden de mogelijkheid om geautomatiseerde vrije berichten te (laten) versturen. Iedere softwareleverancier hanteert weer net wat andere stelregels wanneer een geautomatiseerd bericht wordt verstuurd. De drie softwareleveranciers zijn gevraagd om een uitputtend overzicht te geven in welke gevallen hun softwarepakket geautomatiseerde berichten worden verstuurd; er is ons geen uitputtend overzicht verstrekt. Desondanks volgt hieronder een (dus niet volledig) overzicht in welke situaties geautomatiseerde vrije berichten worden verstuurd. Het gebeurt met name ten behoeve van het door de ontvangende gemeente kunnen actualiseren van gerelateerde gegevens bij minder vaak voorkomende rechtsfeiten, zoals bijvoorbeeld:

- Mededeling van een huwelijk(sontbinding) of naamswijziging in de gemeente X van een persoon, welke is opgenomen in het persoonsregister van de gemeente Y
- Bij overlijden, als de partner van de overledene niet in de eigen gemeente is geregistreerd (aan inschrijvingsgemeente partner)
- Bij overlijden, als het derde karakter van het aktenummer niet A of G is (waarschijnlijk betekent dit dat deze leeg is) aan de inschrijvingsgemeente van de overledene (anders wordt er een Tb02 verstuurd)
- Bij erkenning van een persoon waarbij de erkenner in andere gemeente woonachtig is
- Bij het uitgeven van reisdocument in gemeente X aan een persoon die in gemeente Y staat geregistreerd
- Het actualiseren van reisdocumenten in het kader van vermissing
- Daarnaast worden bij een eerste registratie in een regiogemeente de gegevens van de in te schrijven persoon in een vrij bericht doorgegeven aan de gemeente waar de daadwerkelijke inschrijving in de BRP moet worden gedaan
- Ook is er nog de PBK-module (PIVA-BRP-Koppeling) die een migratie van het Caribisch deel van het Koninkrijk naar Europees Nederland als een vrij bericht doorgeeft aan de nieuwe gemeente van vestiging

2. Resultaten onderzoek vrije berichten

2.1. Mate van gebruik van vrije berichten

Iedere gemeente die wij hebben gesproken, maakt gebruik van vrije berichten. Het gebruik op wekelijkse basis varieert van een enkel bericht tot vele tientallen. Voor een G4-gemeente kan dit zelfs op wekelijkse basis tot meer dan honderd oplopen. Bijna iedere gemeente geeft aan meer berichten te ontvangen dan zelf te versturen². De meeste vrije berichten worden uitgewisseld tussen gemeenten onderling, daarnaast vindt communicatie plaats tussen RvIG en gemeenten en in summere gevallen tussen gemeenten en derden, zoals DUO en Belastingdienst. Wij hebben de aantallen opgevraagd bij de 14 geïnterviewde gemeenten. Bij de softwareleveranciers is opgevraagd of een gemeentelijk totaaloverzicht van verstuurd/ontvangen vrije berichten aangeleverd kon worden. Dit bleek niet mogelijk, onder meer omdat berichten automatisch na 7 dagen worden opgeschoond en dat gemeenten de applicatie *on premise* hebben draaien.

2.2. Soorten vrije berichten

Gemeenten onderling (in gebruik aflopende volgorde³):

- Opvragen brondocumenten (geboorteaktes, verklaringen onder ede, persoonskaart, etc.)
- Bijhouden kwaliteit BRP: verzoek aanpassen verwijzingsgegevens, verzoek correctie BRP
- RAAS document vorige aanvraag opvragen (bij vermissing van reisdocument)
- Verzoek persoon op te nemen in register van ongeldig verklaarde stempassen

RvIG --> gemeenten

- Ontvangen van signaleringslijst
- PIVA-PL (Eilanden en Nederland beide dubbel ingeschreven)
- Opvragen van documenten (i.v.m. documentindicaties) (vertrek naar buitenland)

Gemeenten --> Afnemers (DUO, Belastingdienst, etc.):

- Twijfel over adresgegevens (in het kader van adresonderzoek): aan afnemers wordt een vrij bericht gestuurd. Enkele geïnterviewde gemeenten doen dit

² Een rol speelt of er een ziekenhuis in de gemeente is. Zo ja, worden aanzienlijk meer berichten verstuurd/ontvangen.

³ Op basis van gehouden interviews.

2.3. Waarom worden vrije berichten gebruikt

Gemeenten geven aan dat door middel van een vrij bericht het zeker is dat een bericht op de juiste plek terecht komt. Tevens hoeft niet eerst te worden gezocht naar een mailadres of contactpersoon, je kunt gewoon de gemeente aanklikken (via abonnee nr.). Daarnaast heeft het gebruik van een vrij bericht ook een bepaalde uitstraling. Veel gemeenten ervaren dat sneller wordt gereageerd op een vrij bericht dan op een mailbericht. Tot slot hebben in de loop der jaren veel gemeenten sjablonen laten ontwikkelen, waardoor een verzoek om bijv. een brondocument met 1 simpele klik uitgestuurd kan worden. Dit scheelt, vergeleken met bijv. het typen van een e-mail, aanzienlijk in tijd.

2.4. Processchets van het gebruik van vrije berichten

Inkomende berichten

- ❖ Opvolgen ontvangen bericht: Wie pakt vrij bericht op? Doorgaans is dit een select aantal BRP-specialisten die toegang hebben tot de vrije berichten module (Pink: IZRM/iBurgerzaken, Centric: Key2Burgerzaken, Procura: vrijBRP), al is e.e.a. uiteraard afhankelijk van de gemeentegrootte
- ❖ Indien het een vraag om een (bron)document betreft, wordt het brondocument zelf gestuurd via veilige mail (indien e-mail adres bekend) of anders via de post (al dan niet aangetekend). Via een vrij bericht zelf kan geen bijlage worden verstuurd
- ❖ Indien per post gestuurd: archivering / gegevensverwerking van het verstuurd bericht vindt niet altijd plaats. Via veilige mail uiteraard wel (verzonden items)
- ❖ Berichten die geen reactie vereisen (signaleringslijst, verzoek terugverhuizen) worden intern uitgezet en afgehandeld

Uitgaande berichten

- ❖ Opstellen bericht/selecteren juiste sjabloon
- ❖ Selectie van de ontvanger (door middel van te selecteren (abonnee)lijst in applicatie)
- ❖ Verzonden berichten kunnen worden ingezien, niet alle gemeenten gebruiken dit, soms wordt een screenshot gemaakt van het bericht en opgeslagen op de lokale netwerkschijf als reminder

2.5. Veilige mail als alternatief: uitvoeringsconsequenties en randvoorwaarden

Alle gemeenten beschikken reeds over veilige mail, deze tools (bijv. Zorgmail, Zivver, Cryptshare, Bastion) zijn geïntegreerd in de mailapplicatie. Er wordt niet per bericht, maar per licentie betaald. Alle geïnterviewde burgerzaken medewerkers beschikken over veilige mail. Vaak herkent het programma als persoonsgegevens onderdeel zijn van de mail en wordt er automatisch een veilige

mail van gemaakt. Veilig wil zeggen: de beoogd ontvanger ontvangt via e-mail of sms een aparte code waarmee de mail daadwerkelijk kan worden geopend. Vervolgens kan de ontvanger ook 'beveiligd' terug reageren op de e-mail, ongeacht of deze ook dezelfde, een ander of geen beveiligde mail applicatie heeft draaien. De softwarepakketten bieden tevens de opties te vragen om lees-/ontvangstbevestigingen. Niet iedere gemeente heeft deze opties ingesteld.

Over het algemeen zien gemeenten veilige mail als een reëel alternatief voor vrije berichten. Enkele personen hebben wel wat weerstand tegen het gedoe met inlogcodes en dat bij het versturen van een document dan gebruik moet worden van 2 aparte applicaties (burgerzaken en mail applicatie), maar zij vormen de minderheid. Een voordeel van beveiligde mail is dat een betere logging plaatsvindt over welke documenten verstuurd zijn, in ieder geval per medewerker⁴ Verzending van documenten gebeurt dat soms nog per (aangetekende) post en wordt dit in dat geval nergens (automatisch) geregistreerd.

Om als volwaardig alternatief ingezet te kunnen worden, dient wel voldaan te worden aan een aantal essentiële randvoorwaarden, wil de actualiteit en kwaliteit van de BRP op hetzelfde niveau blijven. De belangrijkste (1) is dat het mailadres van de gemeente bekend dient te zijn én dat dit een specifiek e-mailadres is dat toegankelijk is voor BRP-specialisten, die op dit moment ook de vrije berichten afhandelen.

E-mailadres bekend

Essentieel voor het gebruik van veilige e-mail als alternatief voor vrije berichten is dat een lijst wordt opgesteld (en beheerd) met te gebruiken mailadressen van gemeenten. Zonder overzicht van de juiste mailadressen van alle gemeenten dient de BRP-specialist die een bericht wil versturen eerst (telefonisch) contact op te nemen met de betreffende gemeenten voor het achterhalen van het juiste mailadres van de BRP-specialist. Het kost heel veel tijd om het juiste mailadres bij andere gemeenten te achterhalen; daarom is het gebruik van veilige mail zonder zo'n overzicht van alle mailadressen praktisch lastig uitvoerbaar. Het opstellen en beheren van een dergelijke lijst met te gebruiken e-mailadressen kan eventueel via RvIG (voorheen was dit ook zo met de who is who lijst), bijv. in het RvIG-CRM systeem 'BRAM'. Ook kan dit mogelijk via een landelijke tabel met adressen in de burgerzakenapplicatie. Het opstellen en beheren van een dergelijke lijst is met name een taak, die andere gremia dan gemeenten moeten oppakken.

⁴ Wat betreft logging: een bericht heeft meestal beperkte geldigheid en wordt doorgaans na circa 6 maanden verwijderd van de server.

Specifiek e-mailadres toegankelijk voor BRP-specialisten

Het e-mailadres mag geen te generiek adres zijn, omdat het gaat om privacygevoelige berichten, kan alleen een selecte groep personen hier toegang tot hebben. Tevens kan een te generiek mailadres, zoals info@gemeente.nl, ertoe leiden dat de desbetreffende externe e-mail intern moet worden doorgestuurd naar een specifieke medewerker, maar dat de inlogcode vervolgens weer op het (aanvankelijke) generieke mailadres terechtkomt. Dit is erg inefficiënt. Er dient gewerkt te worden met een specifiek, maar geen persoonsgebonden e-mailadres, zoals brpspecialist@gemeente.nl. Uitsluitend de BRP-specialisten van de betreffende gemeenten die nu reeds geautoriseerd zijn voor berichtenverkeer dienen dan toegang te hebben tot dit mailadres. Afgeraden wordt om met persoonsgebonden mailadressen te werken, vanwege de extra beheerlasten, die dat oplevert bij wijzigingen (medewerkers gaan uit dienst, op vakantie, worden ziek, etc.). Gemeenten kunnen vanzelfsprekend zelf een dergelijk e-mailadres aanmaken en dit doorgeven aan de beheerder van de lijst.

Afnemers moeten veilige mail kunnen ontvangen

Een andere (2) randvoorwaarde is dat alle afnemers veilige mail moeten kunnen ontvangen. Dit is nu nog niet altijd het geval. Indien niet alle afnemers veilige mail kunnen ontvangen, dan is er geen mogelijkheid meer (behalve via de reguliere post⁵) om te communiceren met de andere afnemers. Dat compliceert de uitvoering van het werk van BRP-specialisten in ernstige mate.

Nadelen wegvallen vrije berichten

Een nadeel van het eventueel wegvallen van vrije berichten (en dus het werken met veilige mail) is dat de vrije berichten sjablonen zoals nu zijn opgesteld door gemeenten, niet meer werkzaam zijn. Eventueel kunnen deze opnieuw opgesteld worden in de mailapplicatie. Dit initiatief zal bij gemeenten zelf liggen, ook zonder die sjablonen kan echter prima met veilige mail als alternatief voor vrije berichten gewerkt worden. Het ontwikkelen van (alternatieve) sjablonen kost wel geld.

Een ander nadeel dat de kwaliteit en accuraatheid van de BRP kan raken, is dat geautomatiseerde berichten (zie 1.4) niet meer mogelijk zijn. Gemeenten worden dus niet meer automatisch actief gewezen op veranderingen die zij moeten doorvoeren/checks die moeten worden gedaan. De mate waarin gewerkt wordt met automatische berichten verschilt per softwareleverancier. Als gewerkt gaat worden met veilige mail, is een derde randvoorwaarde (3) dat softwareleveranciers de

⁵ Merk op: reguliere mail is geen alternatief omdat dergelijke gegevensuitwisseling vaak persoonsgegevens bevat.

gemeenten een uitputtende lijst met welke berichten het betreft overhandigen. Vervolgens dienen gemeenten in die gevallen extra alert te zijn, wat een goede werknemersinstructie vereist en gepaard gaat met extra tijd/kosten voor het maken van deze instructies en het wellicht specifiek trainen van medewerkers. Daarnaast kost de uitvoering meer tijd, nu berichten niet meer automatisch verzonden worden, dienen deze handmatig te worden opgesteld en verzonden.

RvIG en vrije berichten

Tot slot is het evident dat RvIG voor de informatie, die nu vanuit RvIG via vrije berichten wordt gedeeld (signaleringslijst, PIVA-PL, opvragen van documenten/documentindicaties), een goed uitvoerbaar alternatief (veilige mail?) dient uit te rollen.

2.6. Andere alternatieven

Gedurende de interviews en bijeenkomsten is door deelnemers één alternatief genoemd. Dit alternatief is niet verder onderzocht op zijn uitvoerbaarheid:

- Open berichten (via een api), conform huidig initiatief Pink. Via de cloud kunnen aktes door worden gestuurd, wat vervolgens dan ingelezen kan worden in een zaaksysteem (meerdere malen benoemd)

3. Impact van het verdwijnen van verwijsgegevens

Een verwijsgegeven is een van de persoonslijst afgeleide verzameling gegevens, die verwijzen naar een volgende gemeente van inschrijving. Deze verwijsgegevens zijn met de introductie van de centrale voorziening BRP-V in de optiek van RvIG overbodig geworden: het bekijken van het verwijsgegeven (naar welke gemeente is iemand verhuisd) is in beginsel een (overbodige) tussenstap en kan ook direct in de BRP-V opgezocht worden. Daarom is RvIG voornemens om gelijktijdig met het traject 'uitfasen mailboxserver' ook de verwijsgegevens te verwijderen. Wij hebben de impact van deze mogelijke uitfasering op hoofdlijnen onderzocht.

Alle geïnterviewde gemeenten stellen dat geen elementaire processen geraakt worden als verwijsgegevens niet behouden blijven. De BRP-V kan voor de meeste gevallen immers prima als alternatief dienen. Belangrijk is dan wel dat binnengemeentelijk, voor de gemeentelijke organisatieonderdelen die op grond van de GABA⁶ autorisatie gegevens uit BRP-V mogen ontvangen, ook daadwerkelijk is geregeld dat zij deze gegevens in hun systemen kunnen inlezen. Daarnaast is het van belang dat voor gemeentelijke onderdelen, die nu voor bepaalde taken geen toegang hebben tot de gegevens in BRP-V, de GABA autorisatie wordt aangevuld.

Enkele gemeenten geven aan dat zij werken met een distributiesysteem. Verwijsgegevens, die het bronsysteem (iBurgerzaken/Key2Burgerzaken) ontvangt, worden doorgeleverd naar het distributiesysteem (bijv. Makelaarsuite/DDS). Het verwijsgegeven wordt daarmee in sommige gemeenten, afhankelijk van de gemeentelijke inrichting en de softwareleverancier, als trigger gebruikt voor het wijzigen van gegevens in het gemeentelijk distributiesysteem waardoor ook weer andere processen kunnen worden getriggerd. Dit betekent dat een andere trigger dan het verwijsgegeven moet worden gevonden, zodat wijzigingen wel blijven worden doorgevoerd. Dit vraagt mogelijk nog wel om aanpassingen in het binnengemeentelijke berichtenverkeer.

Enkele gemeenten en de softwareleveranciers hebben tevens aangegeven dat verwijsgegevens ook gebruikt worden voor de wettelijke taak "opbouwen van statistieken voor interne

⁶ GABA staat voor Gemeente als buitengewoon afnemer, een GABA mag gegevens opvragen uit de gemeentelijke basisadministraties van andere gemeenten (via de BRP-V).

processen/verantwoording” (afdelingen onderzoek en statistiek⁷). Tevens hebben softwareleveranciers aangegeven dat verwijsgegevens ook gebruikt worden als “achtervang voor fout bij synchronisatie intergemeentelijke verhuizing.” Wij adviseren te onderzoeken wat de consequenties zijn als voor beide doeleinden geen verwijsgegevens meer gebruikt kunnen worden en of het eenvoudig is om deze functies op een andere manier in te richten.

Tot slot is een aandachtspunt dat aan het gebruik van de BRP-V per verstrekking mogelijk extra kosten zijn verbonden in vergelijking met de huidige situatie. Wanneer het gebruik van de BRP-V stijgt, is er de kans dat de gemeente in een hogere kostenstaffel terechtkomt.

⁷ Bijvoorbeeld bij een woningmarktonderzoek wordt gekeken naar welke gemeente oud-inwoners zijn vertrokken.

4. Conclusie

RvIG heeft het voornemen om de huidige BRP mailboxserver uit te faseren en te vervangen door berichtenverkeer via API's. In tegenstelling tot de huidige berichtendienst is deze oplossing volgens RvIG "toekomstvast, veilig en goedkoop." Het huidige vrije berichtenverkeer via de BRP mailboxserver wordt niet door deze oplossing geraakt. Desondanks is RvIG voornemens om tegelijkertijd met bovenstaande migratie ook de optie van het versturen en ontvangen van vrije berichten uit te faseren. Hiermee zou het niet meer mogelijk zijn zowel handmatige als geautomatiseerde vrije berichten te (laten) versturen en ontvangen. VNG Realisatie heeft op verzoek van RvIG een impactanalyse uitgevoerd van de gemeentelijke uitvoeringsconsequenties van het vervallen van de functionaliteiten van het vrije berichtenverkeer. Tevens is hierbij gekeken naar in hoeverre veilige mail een realistisch alternatief is voor vrije berichten.

Het gebruik van vrije berichten door gemeenten is zeer gebruikelijk. Het wordt gebruikt door gemeenten onderling voor bijvoorbeeld het opvragen van brondocumenten (geboorteaktes, verklaringen onder ede, persoonskaart, etc.). In contacten tussen RvIG en gemeenten worden tevens vrij berichten gebruikt (o.a. signaleringslijst). Ook in contacten met afnemers maken gemeenten sporadisch gebruik van vrije berichten (bijv. in kader van adresonderzoeken).

Het aantal verstuurd en ontvangen berichten varieert, afhankelijk van gemeentegrootte, van minimaal tien tot maximaal meer dan honderd per week. Vrije berichten worden verstuurd, omdat het eenvoudig is om het ontvangstadres vast te stellen en er zekerheid is dat het bericht op de juiste plek/afdeling aankomt. Ook heeft een vrij bericht een bepaalde uitstraling/statuur, waardoor de kans op een snelle reactie groot is.

Het werken met veilige mail in plaats van met vrije berichten is een reëel en betrouwbaar alternatief, waarbij de kwaliteit en actualiteit van de BRP op hetzelfde niveau kan blijven, mits voldoen wordt aan een aantal randvoorwaarden. De belangrijkste (1) is dat het e-mailadres van de gemeente bekend dient te zijn én dat dit een specifiek e-mailadres is dat toegankelijk is voor BRP-specialisten, die op dit moment ook de vrije berichten afhandelen. Het opstellen en beheren van een dergelijke lijst met te gebruiken e-mailadressen kan eventueel via RvIG. Ook kan dit mogelijk via een landelijke tabel met adressen in de burgerzakenapplicatie. Het opstellen en beheren van een dergelijke lijst is met name een taak, die andere gremia dan gemeenten moeten oppakken. Een andere (2) randvoorwaarde is dat alle afnemers veilige mail moeten kunnen ontvangen. Dit is nu nog niet altijd het geval. Een derde randvoorwaarde (3) is dat softwareleveranciers de gemeenten een uitputtende lijst verstrekken met welke geautomatiseerde berichten momenteel worden verstuurd. Vervolgens dienen gemeenten in de nieuwe situatie van werken met veilige mail extra

alert te zijn op deze situaties; waar voorheen deze berichten immers automatisch verzonden werden, dienen deze nu handmatig te worden opgesteld. Met name hier vallen uitvoeringsconsequenties te verwachten in termen van opleiding en extra tijdsbesteding. Voor het overige zijn – indien bovenstaande randvoorwaarden zijn ingevuld - de uitvoeringsconsequenties van het werken met veilige mail beperkt. Iedere gemeente beschikt immers nu al over veilige mail en het werken ermee is ingeburgerd.

In deze impactanalyse is tevens op hoofdlijnen gekeken naar de impact van het uitfasen van verwijsgegevens, een ontwikkeling die eveneens in principe los staat van het uitfasen van de BRP-mailboxserver. Alle geïnterviewde gemeenten stellen dat geen elementaire processen geraakt worden als verwijsgegevens niet behouden blijven. De BRP-V kan voor de meeste gevallen immers prima als alternatief dienen. Belangrijk is dan wel dat binnengemeentelijk, voor de gemeentelijke organisatieonderdelen die op grond van de GABA⁸ autorisatie gegevens uit BRP-V mogen ontvangen, ook daadwerkelijk is geregeld dat zij deze gegevens in hun systemen kunnen inlezen. Daarnaast is het van belang dat voor gemeentelijke onderdelen, die nu voor bepaalde taken geen toegang hebben tot de gegevens in BRP-V, de GABA autorisatie wordt aangevuld.

Enkele gemeenten en/of de softwareleveranciers hebben tevens aangegeven dat verwijsgegevens ook gebruikt worden voor de wettelijke taak “opbouwen van statistieken voor interne processen/verantwoording” (afdelingen onderzoek en statistiek) en als “achtervang voor fout bij synchronisatie intergemeentelijke verhuizing.” Wij adviseren verder te onderzoeken wat de consequenties zijn als hiervoor geen verwijsgegevens meer gebruikt kunnen worden en of het eenvoudig is om deze functies op een andere manier in te richten.

⁸ GABA staat voor Gemeente als buitengewoon afnemer, een GABA mag gegevens opvragen uit de gemeentelijke basisadministraties van andere gemeenten (via de BRP-V).

Bijlage A: Gesprekspartners

Interviews en klankbordgroep

Voor deze impactanalyse zijn interviews gehouden met medewerkers van 14 gemeenten. In onderstaand overzicht staan de organisaties en de geïnterviewde personen. Een groot deel van deze mensen heeft eveneens deelgenomen aan de klankbordgroepbijeenkomst, waarin de conceptbevindingen getoetst en gevalideerd zijn.

Organisatie	Naam
Gemeente Amsterdam	Marcel Brittijn, Monique Vonk-Bakker
Gemeente Hellendoorn	Anoek Zwakenberg, Hermien ter Borg, Roeland van der Plaat
Gemeente Boxtel	Rianne de Jong
Gemeente De Bilt	Vera van der Ploeg, Marleen Groen
Gemeente Emmen	Ruben Fiege
Gemeente Heemstede	Suzanne Zwemmer
Gemeente Hengelo	Bianca Krisman
Gemeente Hillegom	Janet van der Rhee
Gemeente Hoorn	Jorisjan Neefjes, Marcel Boukens
Gemeente Katwijk	Ghislaine in 't Veld
Gemeente Lelystad	Imelda Faber-Wulfert, René Linger
Gemeente Noordwijk	Irma Hakker
Gemeente Utrecht	Bart Beeren, Sarah Pattipeilohy-Tanamal
Gemeente Zevenaar	Wilma Aalberts
NVVB Vaststellingscie.	Geert Deenen

Begeleidingscommissie

Het proces van de impactanalyse is begeleid door een begeleidingscommissie, die samengesteld is vanuit de volgende organisaties:

Organisatie	Naam
RVIG	Christian van Gaalen, Jacques Oosterveen
NVVB	Nancy Schoof, Martijn Donselaar
VNG	Viana van Diepen